

Jedno od važnijih upozorenja na koja se parlamentarna većina u crnogorskom parlamentu oglašila i usvojila Detaljni prostorni plan (DPP) za novo vještačko jezero dolazi od geologa. Ranija istraživanja ukazuju na rasjed koji bi mogao da proguta vodu.

Mještani pivske i šavničke opštine u razgovoru za Centar za istraživačko novinarstvo Crne Gore (CIN-CG) najavili su i snažan otpor gradnji akumulacije koja treba da proguta bistre rijeke, čija se dna jasno vide i sa nekoliko stotina metara visokih okolnih brda. U DPP se ističe da će ova HE potopiti kanjon Pridvorice i dio kanjona Komarnice, uz očuvanje najatraktivnijeg kanjona Nevidio.

„Pored riječnog ekosistema koji će biti u potpunosti izmijenjen u dužini od 13,7 km odnosno 16,7 km uzvodno od objekta brane i okolni terestični eko sistemi i pripadajuća staništa, u visini do kote od 811 metara nadmorske visine, će takođe biti uništeni zbog potapanja“, priznaje se u dokumentu.

Procjenjuje se da će godišnje HE na Komarnici proizvoditi 231,8 gigavat sati. Predračunska vrijednost elektrane od 168 megavat sati je 246,53 miliona eura. U Vladinom trećem paketu socio-ekonomskih mjera zbog pandemije korona virusa, uračunata su i 102,9 miliona eura koje će EPCG, kao koncesionar, investirati u ovu HE do 2024. godine.

Upozorenja inženjera geologije i poslanika Strahinje Bulajića i njegovog kolege Srđana Milića, o tome da nisu ispunjeni geotehnički uslovi izgradnje brane nisu naišli na razumijevanje vladajuće većine. Bulajić je upozorio na geološki elaborat iz 2011. godine, kojim se traže dodatna istraživanja.

„Imate u lijevom oporcju brane rasjednu zonu dugu kilometar, kilometar i po, široku 15 metara, koja je potpuno prazna. To geolozima, hidrogeolozima, posebno inženjerskoj geologiji mnogo govori. Tu je bilo priče da se zarotira brana za pet, šest stepeni... Šta se time rješava? U inženjersko-geološkom smislu možda nešto, u hidrogeološkom ama baš ništa“, kazao je Bulajić.

I Milić je naznačio da nije ispitan teren i vodopropusnost brane.

„Iz Vlade kažu da su sačuvali kanjon Nevidio. Svejedno što ga oni čuvaju, ako ne znaju koja je vodopropusna moć tamo gdje će da grade branu“, kazao je Milić.

Rukovodilac Direkcije za razvoj i inženjering EPCG Ivan Mrvaljević se poziva na novo projektantsko rješenje i geofizička istraživanja izvedena u februaru ove godine. „Projektant je sad na određeni način optimizovao dispoziciju same brane, pomjerio je za nekih 30 metara. Kako je i predviđeno Zakonom o geološkim istraživanjima, nakon završetka procedure usvajanja detaljnog prostornog plana uradićemo i dodatna istraživanja, planiramo već u septembru. Ovim dodatnim geološkim radovima, kako po našim tako i po očekivanjima stručnog tima projektanta, sa tim lijevim bokom neće i ne može biti problema“, naglasio je

Mrvaljević za CIN -CG.

Na planiranu izgradnju hidroelektrane na rijeci Komarnici žitelji ovog područja uzvraćaju otporom

Velizar Kasalica koji živi u blizini rijeke je kazao za CIN-CG da neće dozvoliti da se uništi netaknuti prirodni tok, te da ne vjeruje da će sve ići po planu i ako se izgradi HE. “Svi znamo da će se pojaviti bujica, erozija i poplava. Evo neka bude ta famozna kota nadmorske visine 811, gdje oni garantuju da se neće potpopiti kanjon Nevidio, niti šavničko naselje nego da će doći 15 metara od tog najatraktivnijeg dijela. Otkud oni mogu garantovati da kad padne kiša, kao što zna nevrijeme da bude, kada sva ta voda se sjuri sa Durmitora kako će je kanjon Nevidio uopšte prihvatiti”, kazao je Kasalica.

Darko Stijepović, iz NVO Centar za razvoj Durmitora ističe da će dobrobit imati samo investitori, te smatra da će više koristi i novca donijeti turistička valorizacija. “Ako analiziramo turističke posjete prirodnih bogatstava u okolini vidimo da pravilna turistička valorizacija Komarnice može da donese velike sume. To su naše prirodne ljepote, voda, zemlja, vazduh i to treba da koristi investitor, koji će proizvoditi struju i nama je prodavati. Nama će prodati naše”, kaže Stijepović.

On naglašava da postoje samo pet takvih kanjona u jugoistočnoj Evropi: kanjon Neretve, Komarnice, Pive, Morače i Tare. Ona tvrdi da je ovo područje sa brojnim selima idealno, te da će biti aktuelnije nakon pandemije koronavirusa. Dodaje da bi sav taj ambijent ugrozila izgradnja HE, jer osim vrhunske nacionalne biciklističke staze, tu je i „Via Dinarica“ i brojne mogućnosti za kanjoning, flaj fišing, dakle turizam u funkciji zaštite prirode, što se i jako dobro isplati:

“Gosti koji putuju kako bi saznali više o već pomenutom i uživali u prirodnim bogatstvima plaćaju od 70 do 321 eura po danu”, kazala je Hivarinen, koja preporučuje da se iznos potreban za izgradnju HE preusmjeri u energetske efikasnost seoskih domaćinstava. Tvrdi da bi na taj način Vlada uložila u svakog građanina, a ne u šačicu povlašćenih pojedinaca. Ugostitelj iz Pive Novica Gogić poučen iskustvom izgradnje HE “Mratinje” ističe da će stanovništvo ovog kraja imati male koristi od nove elektrane, jer i u HE Piva radi veoma mali broj ljudi iz ovog kraja, “najviše deset odsto”.

Dvije opcije partnerstva

Mrvaljević tvrdi da će se udovoljiti Vladi da EPCG bude većinski vlasnik HE. “Hoćemo li mi to da radimo sa Francuzima, Izraelcima, kao većinski vlasnici i imamo udio, na primjer od 51 ili 80 odsto, pa ćemo uzeti kredit od neke međunarodne finansijske organizacije, beskamatni, razvojni, od Svjetske banke, Njemačke razvojne banke - to je opcija jedan”,

ističe Mrvaljević. U opciji dva postoji mogućnost privatnog – javnog partnerstva.

“Mislim da nećemo imati problema u biranju partnera. Kao primjer ću navesti njemačkog giganta Hoyt koji je 2008. godine bio zainteresovan da sa nama razvija projekat”, kazao je Mrvaljević.

Ines Mrdović iz NVO Akcije za socijalnu pravdu smatra privatno-javno partnerstvo nepoželjnim i u hibridnim sistemima podložnim korupciji. „Radi se o projektima gdje privatni partner očekuje ekstra profit i u kojima se uvijek dobro zaštiti garancijama javnog partnera. Te garancije su obično vezane za cijene usluga, a u konkretnom ih plaćamo mi kroz račun za struju“, kaže Mrdović.

Izvor: vijesti.me